

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Argumentum primum à cognitione creaturarum in essentia divina ut in
causa

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

§. I.

Argumentum primum à cognitione creaturarum in essentia divina ut in causa.

Hoc argumentum, quod per totam disputationem secundam prosecuti sumus, potest sic breviter proponi. Creaturae possibiles non aliter cognoscuntur à Deo, quam in causa; seu omnipotentia divina, tanquam in causa; Ergo non est alia futurorum cognitio in Deo, nisi in decreto, seu quod idem est in omnipotentia Dei determinata per decretum, subindeque vacat scientia media, quae praevient decreta Dei tam absoluta, quam conditionata. Antecedens disp. 2. art. 1. varijs rationibus; & sancto- rum Patrum testimonijs demonstravimus, praesertim ex D. Dionysio cap. 7. de divinis nominibus, dicente: *Deus non secundum visionem suam se immittit, sed secundum causam continentiam sui omnia.* Et infra: *Divina sapientia seipsum cognoscens se omnia, & uno causa complectur omnia scientiam habet.* Adduximus etiam illud Augustini 11. de civit. cap. 7. *Cognitio creaturam seipso decolorator est, quam cum in Dei sapientia sicut in arte, per quam facta est, cognoscitur.* Et illud D. Thomae 1. p. quaest. 12. art. 3. *Videntur omnia in Deo, sicut effectus in sua causa.* Consequenter vero probatur, Tum quia sicut se habet essentia nuda, & omnipotentia ad creaturas possibiles, ita ad futuras eadem essentia determinata, & omnipotentia applicata per decretum. Tum etiam, quia sicut ab essentia, ut participabili & imitabili per modum ideae, creaturae habent suam non repugnantiam, ut sint entia participatione essentiae, & ab omnipotentia sunt producibiles ut à causa efficiente, quae potest quidquid non repugnat; ita voluntas determinata per decretum positivum, aut permissivum est causa transitiva à possibili ad futurum. Tum denique, quia fundamentum & radix, cur possibilia cognosci debeant in essentia ut in causa, nec aliud medium suppetat extra Deum, est perfectio absoluta, & summa Dei independentia, quae non patitur illum suae cognitionis & volitionis specificationem haurire aliunde, quam à propria essentia; neque habere aliud obiectum formale, & immediatum cognitionis possibilium, quam essentiam nudè sumptam; & futurorum, quam eandem essentiam ut per decretum determinatam; sicut obiectum specificum volitionis Dei liberæ, est sola bonitas increata; creaturae vero ad obiectum duntaxat materiale & secundarium pertinent.

Neque potest hæc ratio eludi evasione Vasquezij; negantis Deum illam creaturam cognoscere ex suæ omnipotentiae comprehensione; quia effectus (inquit) non cognoscitur in causa, nisi referatur relatione transcendentali ad illum, qualis repugnat causæ increatæ, quæ ab omni respectu ad creaturas absoluta est. Quasi vero causa vim habeat ducendi in cognitionem effectus, rationem huiusmodi relationis, & non potius ratione continentie; & connexionis necessitatis, ac dependentiæ effectus ab ipsa quæ tria eò perfectius adsunt Deo, & cuique causæ, quò est prior, & magis independens à suo effectu.

Addo, quòd si causa qualibet non esset idonea ad inducendam effectus cognitionem, nisi relatione relationis, quæ Deo deest, eam dici

A posset ineptam esse ad effectum producendam: cur enim huiusmodi relationi alligetur vis potius manifestandi, quam producendi effectum? Ergo sicut omnipotentia Dei absque relatione transcendentali ad creaturas est potens & efficax ad productionem illarum, ita absque eodem respectu potest habere rationem medij ad illas cognoscendas, ut supra ostensum est.

Futile etiam ac ridiculum est, quòd ait idem author, nimirum nec Deum, nec Beatos posse videre futura in decreto, quia per respectum rationis ad creaturas constituitur; & est merum ens rationis. *Quid enim absurdius, quid impius & atheis acceptius esse potest (inquit P. Barobius) quam Dei voluntatem, quæ omnia constituit & mutat, clamant Scripturae, mero ente rationis consistere.* Tamen est apud illos auctores convellere cognitionem rerum in essentia ut in causa & decreto, ut scientia media hæc everfus fundamētis astruatur. Si ita liceat arguere, actum est de fide, & de tota Scriptura, quæ vim providentia, & rerum universi seriem docet pendere à liberis decretis, quæ ne quidquam conferant cognitioni divina de futuris, placeat Vasquez in mera entia rationis resolvere.

Ex his manifestè patet impossibilitas scientiæ mediæ: Omnes enim ejus defensores assignat ei pro obiecto primario aliquid creatum, scilicet actus nostros liberos conditionatè futuros; Sed imò possibile est scientiam Dei habere pro obiecto primario & specificativo aliquid creatum, cum obiectum primariū, tam motivum, quam terminativum divinæ intellectiōnis sit sola divina essentia, ut in tractatu de attributis fusi ostendim. Ergo scientia mediæ in Deo impossibilis est.

§. II.

Secundum argumentum à perfectione divinæ scientiæ.

Hoc argumentum desumitur ex principijs statutis disp. 3. agendo de causalitate & perfectione divinæ scientiæ, ibi enim ostendimus, scientiam Dei, quantum ad veritatem & certitudinem, non dependere, nec mensurari à rebus, sed esse illarum regulam & mensuram; cum illa non sit minus perfecta, quam ejus amor, qui non pendet, nec causatur à bonitate, & perfectione, quæ sit in rebus, nec illam supponit, sed efficit, juxta illud D. Thomae infra quaest. 101. art. 2. *Amor Dei est infundens, & causans bonitatem in rebus.* Undè idem S. Doctor 1. 2. quaest. 93. art. 1. ad 3. *Ratio intellectus divini aliter se habet ad res, quam ratio humani intellectus: intellectus enim humanus est mensuratus à rebus, ut scilicet conceptus hominis non sit verus propter seipsum, sed dicitur verus ex eo, quòd consonat rebus: intellectus vero divinus est mensura rerum, quia iniquaque res intantum habet de veritate, in quantum imitatur intellectum divinum.* Atqui scientia mediæ, cum sit tota speculativa, nec faciat, sed duntaxat exploret rerum futurationem, ac veritatem obiectivam illarum, mensuratur à rebus, quantum ad veritatem & certitudinem, non vero est illarum regula & mensura; Ergo illa in Deo impossibilis est.

Dices, hoc necessariò admittendum esse in præscientia peccatorum, cum scientia Dei libera non sit eorum causa, nec illa sint futura, quia sciuntur à Deo, sed à Deo sciuntur, quia futura sunt;

Respondeo quòd quamvis scientia Dei libera non sit causa peccatorum, nec faciat, sed supponat illorum futurationem, non tamen propterea

P p dependet

Disp. 2. art. 1. 61.

Lib. de libert. humana. & gratia divina.

Disp. 2. art. 3.

62.

63.

